

KLØVERGRÆS ER EN KLIMA-NØGLE I PLANTEAVLEN

Anvendes forfrugtsværdien fra kløvergræsset optimalt i planteavlssædskiftet,
er det en af nøglerne til et lavere klimaaftryk.

FORDOBLINGEN AF DET økologiske areal er udpeget som et nationalt klimavirkemiddel i en række rapporter og politiske aftaler. En stor del af klimaeffekten ved at omlægge fra konventionel til økologisk landbrug kommer fra det lavere antal husdyr pr. hektar i økologisk landbrug.

Men omlægning fra konventionel til økologisk planteavl vil også reducere Danmarks nationale udledninger. Det skyldes, at der under økologiske forhold er en lavere tildeling af kvælstof pr. hektar, og at der er en højere andel af kløvergræs i sædskifterne. Data fra Gødnings- og Husdyrindberetningen 2021/2022 viser, at økologer i gennemsnit anvender 93 kg kvælstof mindre pr. hektar og i gennemsnit har 19 procentpoint mere kløvergræs i sædskiftet, end konventionelle. Det fører til mindre udledning af lattergas og lagring af mere kulstof i jorden. Netop kløvergræsset er en nøgle til lavere klimaaftryk i økologisk planteavl.

Udnyt forfrugtsværdien

Den største kilde til udledning af drivhusgasser i planteavlen er anvendelsen af

Karakteristik af bedrifter med forskellig udledning af drivhusgasse

Udledningskvartil	Lav	Medium-lav	Medium-høj	Høj
Bedriftsstørrelse	58 hektar	127 hektar	142 hektar	118 hektar
Total-N	43 kg /ha	83 kg /ha	95 kg /ha	96 kg /ha
Græs/kløvergræs i sædskiftet	32,5 %	38,1 %	28,5 %	13,2 %

Gennemsnitligt gødningsforbrug, andel af græs/kløvergræs i omdrift og areal for bedrifter med lav, medium-lav, medium-høj og høj udledning. Kilde: MarkOnline.

●
**Økologer
anvender i
gennemsnit
93 kg kvælstof
mindre
pr. hektar**

undersøge, hvad der kendetegner de økologiske bedrifters planteavl, og hvilken betydning det har for størrelsen af deres drivhusgasudledning pr. hektar.

Det er tydeligt, at bedrifter med en høj andel kløvergræs i sædskiftet og en lav gødningstildeling har de laveste udledninger fra planteavlen. Der er ikke i datasættet taget højde for, at bedrifterne med høj andel af kløvergræs sandsynligvis også har husdyr. Men dataanalysen peger på, at man ved at integrere kløvergræs i sædskiftet og mindske anvendelsen af husdyrgødning kan mindske udledningerne fra planteavlen. Hvis det ovenikøbet er muligt at afgasse det høstede kløvergræs, vil der være yderligere klimaeffekter ved dette.

Fikseret kvælstof udleder også lattergas

Kvælstof fikseret af kløver eller andre bælgeplanter er ikke 'gratis' i en klimasammenhæng. Når rødder og overjordiske afgrøderester, som efterlades i marken, nedbrydes, dannes der også her lattergas. Beregninger viser dog, at man ved at integrere kløvergræs i sædskiftet og tilføre en lavere mængde kvælstof gennem husdyrgødning kan mindske udledningen af drivhusgasser fra planteavlen. En forudsætning er, at klimaeffekten af øget kulstoflagring ved øget andel kløvergræs indregnes og evt. også reduktion i udledninger fra opbevaring af en mindre mængde husdyrgødning. ●

**AF MAJKEN HUSTED,
INNOVATIONSCENTER
FOR ØKOLOGISK LANDBRUG**

Foto: Tomas F. Nørfelt

gødning. Når kvælstof fra gødning tilføres og omdannes i jorden gennem mikrobielle processer, dannes der lattergas. Ved at mindske tilførslen af gødning, kan man derfor mindske udledningen af lattergas fra planteavlen. En måde at gøre dette på, er ved at udnytte forfrugtsværdien af kløvergræsset optimalt i sædskiftet. Med en god udnyttelse af forfrugtsværdien, er det muligt at opnå høje udbytter i den efterfølgende afgrøde uden højere tilførsel af kvælstof i husdyrgødning.

Mere kløvergræs = mindre klimaaftryk

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har analyseret data for alle økologiske bedrifter, som anvender MarkOnline for at

Økologer dyrker allerede mere kløvergræs end gennemsnittet, men potentialet er ikke udnyttet i de økologiske planteavlssædskifter.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug